

Bruselj, 6.12.2017
COM(2017) 821 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU,
SVETU IN EVROPSKI CENTRALNI BANKI**

**NADALJNI KORAKI ZA DOKONČANJE EKONOMSKE IN MONETARNE
UNIJE: NAČRT**

1. UVOD

Skoraj šestnajst let je že minilo od dne, ko so prvi evrski kovanci in bankovci postali del našega vsakdana. Zdaj jih vsak dan uporablja 340 milijonov Evropejcev v 19 državah članicah euroobmočja, tako da je euro postal druga najpogostejše uporabljena valuta na svetu. Poleg tega se je še šestdeset drugih držav in ozemelj po svetu s 175 milijoni prebivalcev odločilo euro uporabljati kot lastno valuto ali pa svojo valuto vezati nanj.

Finančna in gospodarska kriza, ki je Evropo zajela leta 2008 in pustila posledice, ki se občutijo še danes, se ni začela v euroobmočju, vseeno pa je razkrila nekatere njegove institucionalne slabosti. V odziv na izredne razmere je bilo za obvladovanje perečih izzivov sprejetih več instrumentov. Z njimi so se vzpostavili novi finančni požarni zidovi, zagotovila pomoč najbolj prizadetim državam in okrepilo usklajevanje politik na ravni EU. Ti instrumenti so okrepili fiskalna in finančna pravila, da bi se preprečilo nadaljnje stopnjevanje krize. Izkazalo se je, da so bili odločilnega pomena tudi ukrepi denarne politike, ki jih je sprejela Evropska centralna banka.

Po letih nizke ali ničelne rasti **so se začela obrestovati odločna prizadevanja na vseh ravneh**. V Evropi smo zdaj priča vztrajnemu okrevanju. Gospodarstva vseh držav članic danes rastejo in skupna rast v EU je že več let zapovrstjo povprečno okrog 2 %¹. Gospodarsko razpoloženje v EU in euroobmočju je na najvišji točki po letu 2000. Brezposelnost je najnižja od konca leta 2008. Podpora euru med prebivalstvom je najvišja zabeležena v euroobmočju od uvedbe eurobankovcev in eurokovancev leta 2002². Vendar pa, kot je ob nastopu mandata dejala tudi sedanja Komisija, krize ni konec, dokler brezposelnost ostaja na tako visoki ravni. Oktobra 2017 je bilo v euroobmočju namreč 14,3 milijona ljudi še vedno brez zaposlitve.

Velikega pomena je, da se iz večletne krize kaj naučimo. Pomembna vprašanja so bila jasno opredeljena že v **poročilu petih predsednikov junija 2015**³. Od takrat je bilo veliko storjenega, da bi se ekonomska in monetarna unija „poglabljala z izvajanjem“. Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik je bil okrepljen z jasnejšimi smernicami za euroobmočje kot celoto in z večjo osredotočenostjo na socialne vidike. Ekonomsko upravljanje se je izboljšalo z uvedbo Evropskega fiskalnega odbora in nacionalnih odborov za produktivnost. Tehnična pomoč državam članicam se je okrepila z vzpostavitvijo podporne službe za strukturne reforme. Sprejeti so bili pomembni koraki za dokončanje bančne unije⁴ in unije kapitalskih trgov⁵, zlasti tako, da so se hkrati razvijali ukrepi za zmanjševanje in delitev tveganj v bančnem sektorju. Za večjo odgovornost na vseh ravneh se je poglobil tudi dialog z nacionalnimi in evropskimi političnimi akterji in socialnimi partnerji.

Zaradi vsega navedenega je struktura euroobmočja robustnejša kot kdajkoli prej, kar pa ne pomeni, da je v celoti dokončana. **Razmislek o poglobitvi ekonomske in monetarne unije**⁶ in razmislek o

¹ Evropska gospodarska napoved iz jeseni 2017, Institutional paper 63.

² Flash Eurobarometer 458 z dne 4. decembra 2017.

³ „Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije“, poročilo Jeana-Clauda Junckerja v tesnem sodelovanju z Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghijem in Martinom Schulzem z dne 22. junija 2015.

⁴ Glej zlasti COM(2017) 592 final z dne 11. oktobra 2017.

⁵ COM(2017) 292 final z dne 8. junija 2017.

⁶ COM(2017) 291 z dne 31. maja 2017.

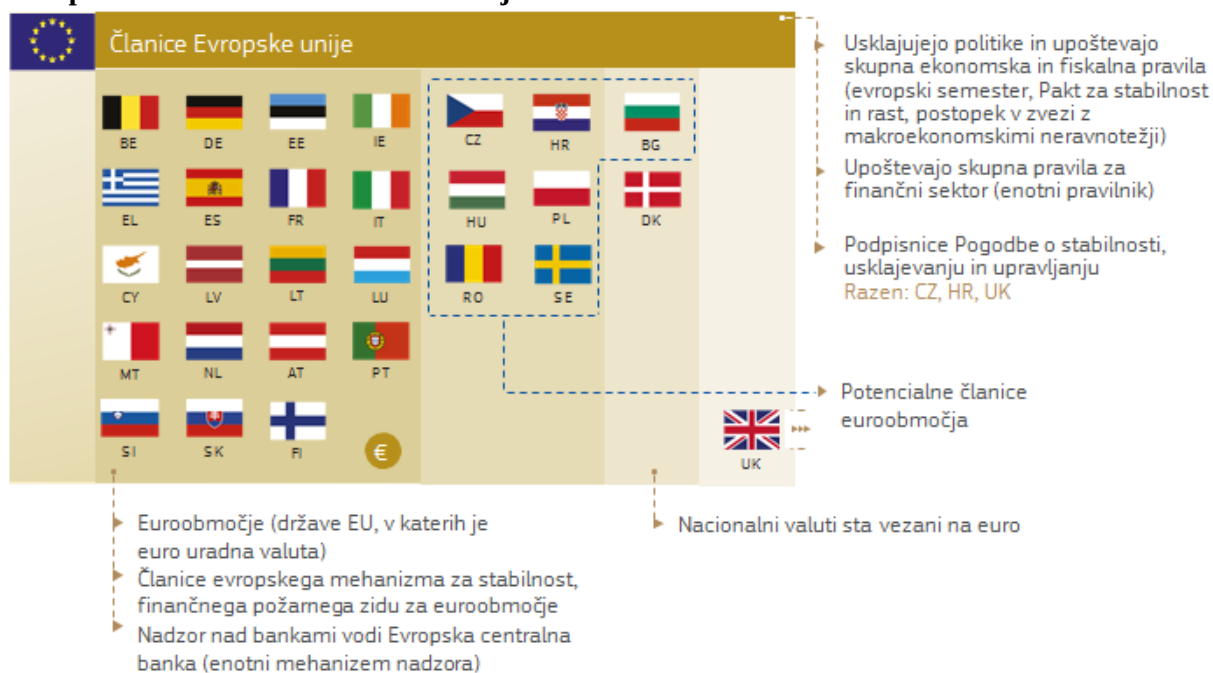
prihodnosti financ EU⁷, ki ju je Komisija predstavila kot nadaljevanje **Bele knjige o prihodnosti Evrope**⁸, opozarjata na trenutno stanje in načrtujeta možno ukrepanje do leta 2025.

Evropa se zdaj vidno ponovno krepi. **Priložnost se ponuja** tako po ekonomski kot po politični plati, dodatno spodbudo k ukrepanju pa daje tudi pozitiven razvoj. Ne smemo počivati na lovorikah. Streho se popravlja, kadar sije sonce.

Predsednik Juncker je 13. septembra 2017 v govoru o stanju v Uniji⁹ predstavil svoje poglede na **enotnejšo, močnejšo in bolj demokratično Unijo**. Pri tem je dal jasno vedeti, da je dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije bistven del načrta za obdobje do srečanja voditeljev v mestu Sibiu, ki ga je predsednik Tusk sklical za 9. maj 2019, kjer naj bi se sprejele pomembne odločitve o prihodnosti Evrope.

To se odraža tudi v **Agendi voditeljev**¹⁰, saj voditelji EU 15. decembra 2017 načrtujejo vrh držav euroobmočja, na katerem bodo razpravljali o časovnem načrtu sprejemanja odločitev o ekonomski in monetarni uniji ter o bančni uniji, 28. in 29. junija 2018 pa naj bi na tematskem srečanju sprejeli konkretne odločitve.

Evropska ekonomska in monetarna unija danes

Vir: Evropska komisija

Poziv iz govora o stanju v Uniji k enotnosti, učinkovitosti in demokratični odgovornosti je zlasti pomemben za dokončanje ekonomske in monetarne unije.

⁷ COM(2017) 358 z dne 28. junija 2017.

⁸ COM(2017) 2025 z dne 1. marca 2017.

⁹ Govor predsednika Evropske komisije Jeana-Clauda Junckerja o stanju v Uniji 2017 z dne 13. septembra 2017.

¹⁰ Agenda voditeljev: Oblikovanje naše skupne prihodnosti, ki jo je Evropski svet potrdil 20. oktobra 2017.

- **Enotnost:** euro je enotna valuta EU in kar je zasnovano za euroobmočje, bi moralo hkrati biti zasnovano tudi za države članice, ki bodo euro uvedle v prihodnosti, in te države morajo v takem snovanju tudi sodelovati. Razen Združenega kraljestva in Danske **so vse države članice, ki niso del euroobmočja, pravno zavezane, da sčasoma uvedejo euro**¹¹. Poleg tega bodo, ko bo Združeno kraljestvo izstopilo iz EU, gospodarstva euroobmočja predstavljala okrog 85 % skupnega bruto domačega proizvoda EU. Politično in gospodarsko povezovanje, ki je bistvo enotnega trga, pomeni, da se prihodnost držav članic že prepleta, ne glede na to, ali so članice euroobmočja ali ne, močno in stabilno euroobmočje pa je ključnega pomena tako za njegove članice kot za celotno EU. Predlogi v tem svežnju zato obravnavajo potrebe in interese tako držav članic, ki so v euroobmočju, kot tistih, ki niso, kot medsebojno odvisnih delov ekonomske in monetarne unije.
- **Učinkovitost:** za močnejšo ekonomsko in monetarno unijo sta potrebna **okrepljeno upravljanje in učinkovitejša poraba razpoložljivih virov**. Trenutni sistem še vedno odraža mozaik odločitev, ki so bile sprejete v odziv na krizo brez primere. To je včasih privedlo do množenja instrumentov in večje zapletenosti pravil, kar pomeni večjo kompleksnost in povzroča tveganje podvajanja. Večje sinergije, poenostavljeni postopki in vključitev medvladnih ureditev v **pravni okvir EU** bi okrepili upravljanje in odločanje. Vse spremembe, ki jih Komisija predlaga v današnjem svežnju, je mogoče izvesti v okviru veljavnih Pogodb EU, med drugim tudi zaradi učinkovitosti.
- **Demokratska odgovornost:** dokončanje ekonomske in monetarne unije pomeni tudi večjo **politično odgovornost in preglednost** glede tega, kdo odloča o čem na posamezni ravni. To terja približanje evropske razsežnosti odločanja državljanom in njeno umestitev bolj v ospredje nacionalnih razprav, obenem pa tudi zagotovitev, da imajo tako nacionalni parlamenti kot tudi Evropski parlament zadostna pooblastila za nadzor nad ekonomskim upravljanjem EU. Hkrati bi moralo to voditi tudi do večjega prevzemanja odgovornosti za kolektivne odločitve in odprtosti glede načina njihovega sprejemanja in sporočanja.

V zadnjih letih so bila o dokončanju ekonomske in monetarne unije izražena številna mnenja. Med seboj se sicer razlikujejo, vendar obstaja **široko soglasje** o tem, da je treba doseči nadaljnji napredek. K obravnavi tega vprašanja je znatno prispeval Evropski parlament¹², opravljene pa so bile tudi pomembne razprave v okviru Euroskupine¹³.

To sporočilo vsebuje povzetek utemeljitve in vsebine pobud, ki jih je danes predstavila Komisija. Nato pojasnjuje, kako je ta sveženj umeščen v širši **načrt za poglobitev ekonomske in monetarne unije do leta 2025**, in določa načrt ukrepanja v naslednjih 18 mesecih.

¹¹ Med državami članicami, ki niso v euroobmočju, sta Danska in Bolgarija svoji valuti vezali na euro že ob njegovi uvedbi leta 1999. Bolgarija za razliko od Danske ne sodeluje v mehanizmu deviznih tečajev II, temveč je lev vezan na euro prek sistema valutnega odbora.

¹² Glej zlasti resolucije Evropskega parlamenta z dne 16. februarja 2017 i) o proračunski zmogljivosti euroobmočja (2015/2344(INI)), (ii) o morebitnem razvoju in prilagoditvi institucionalne ureditve Evropske unije (2014/2248(INI)) in iii) o boljšem delovanju Evropske unije z izkoriščanjem potenciala Lizbonske pogodbe (2014/2249(INI)).

¹³ Glej zlasti srečanje Euroskupine z dne 6. novembra 2017 o fiskalni zmogljivosti in fiskalnih pravilih za ekonomsko in monetarno unijo, srečanje Euroskupine z dne 9. oktobra 2017 o poglobitvi ekonomske in monetarne unije – vloga evropskega mehanizma za stabilnost ali srečanje Euroskupine z dne 10. julija 2017 o nadaljnjem ukrepanju za poglobljanje ekonomske in monetarne unije.

2. DANAŠNJE POBUDE

Današnje pobude v skladu z napovedjo iz govora o stanju v Uniji 2017 in spremnega pisma o nameri določajo nadaljnje korake za dokončanje ekonomske in monetarne unije.

Pregled današnjega svežnja

Komisija danes predstavlja naslednje predloge in pobude:

- *predlog za ustanovitev Evropskega denarnega sklada, umeščenega v pravni okvir Unije;*
- *predlog za vključitev vsebine Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v pravni okvir Unije ob upoštevanju ustrezne prožnosti, ki je del Pakta za stabilnost in rast in jo je Komisija opredelila od januarja 2015;*
- *sporočilo o novih proračunskih instrumentih za stabilno euroobmočje v okviru Unije;*
- *za obdobje 2018–2020: (1) ciljno usmerjene spremembe uredbe o skupnih določbah za mobilizacijo sredstev EU v podporo nacionalnim reformam in (2) predlog za okrepitev programa za podporo strukturnim reformam;*
- *sporočilo o evropskem ministru za gospodarstvo in finance.*

Predlog o ustanovitvi Evropskega denarnega sklada

Ta predlog nadgrajuje uveljavljeno strukturo evropskega mehanizma za stabilnost, in sicer z vzpostavitev **Evropskega denarnega sklada**, umeščenega v pravni okvir EU. Navedeno je bilo napovedano že v poročilu petih predsednikov in tudi sledi pozivu Evropskega parlamenta, ki je poudaril, da bi moral imeti Evropski denarni sklad zadostne zmogljivosti posojanja in izposojanja ter jasno opredeljena pooblastila¹⁴.

Evropski mehanizem za stabilnost je bil vzpostavljen oktobra 2012 na vrhuncu krize. Pod pritiskom dogodkov v tistem času je bila oblikovana medvladna rešitev. Vendar je bilo že takrat jasno, da bi bilo to mogoče doseči tudi v okviru Pogodb EU, kot je na primer navedeno v načrtu Komisije za poglobljeno in pravo ekonomsko in monetarno unijo¹⁵.

Z leti se je izkazalo, da evropski mehanizem za stabilnost bistveno prispeva k ohranjanju finančne stabilnosti euroobmočja. To počne zlasti z zagotavljanjem dodatne finančne pomoči državam članicam euroobmočja, ki so v težavah. Preobrazba evropskega mehanizma za stabilnost v Evropski denarni sklad bo dodatno okrepila njegovo **institucionalno umestitev**. Pripomogla bo k ustvarjanju novih sinergij znotraj okvira EU, zlasti kar zadeva preglednost, pravni pregled in učinkovitost finančnih virov EU, kar bo zagotavljalo boljšo podporo državam članicam. Izboljšala bo tudi nadaljnje sodelovanje s Komisijo in odgovornost Evropskemu parlamentu. To pa ne bo vplivalo na način, na katerega nacionalne vlade odgovarjajo svojim nacionalnim parlamentom, in na ohranjanje zavez obstoječega evropskega mehanizma za stabilnost.

¹⁴ Resolucija Evropskega parlamenta o proračunski zmogljivosti euroobmočja z dne 16. februarja 2017 (2015/2344(INI)).

¹⁵ COM(2012) 777: „Načrt za poglobljeno in pravo ekonomsko in monetarno unijo“ z dne 28. novembra 2012.

Pobuda ima obliko predloga uredbe Sveta, za katerega je v skladu s členom 352 Pogodbe o delovanju Evropske unije potrebno soglasje Evropskega parlamenta. Člen 352 omogoča vključitev evropskega mehanizma za stabilnost v okvir Unije, saj je potrebna za **finančno stabilnost euroobmočja**¹⁶, Pogodbi pa za uresničitev točno tega cilja ne predvidevata nobene druge pravne podlage¹⁷. V odstavku 2 navedenega člena je izrecno predvidena vloga nacionalnih parlamentov. Zgodovinsko gledano so bile na podlagi, enakovredni členu 352, sprejete nekatere pomembne odločitve, ki so utrle pot vzpostavitvi ekonomske in monetarne unije. Sklepi o Evropskem skladu za monetarno sodelovanje, evropski denarni enoti in prvih mehanizmih plačilnih bilanc so bili na primer sprejeti na podlagi člena 235 Pogodbe o Evropski gospodarski skupnosti, ki je predhodnik člena 352.

Predlog dopolnjuje osnutek dokumenta, ki bi lahko postal **medvladni sporazum** držav članic euroobmočja, s katerim bi se dogovorile o prenosu sredstev iz evropskega mehanizma za stabilnost v Evropski denarni sklad. V njem je med drugim predvideno, da sklad nasledi in nadomesti evropski mehanizem za stabilnost, tudi kar zadeva njegov pravni položaj, vključno z vsemi njegovimi pravicami in obveznostmi.

V skladu z današnjim predlogom bo Evropski denarni sklad vzpostavljen kot **edinstven pravni subjekt v okviru prava Unije**. Nasledil bo evropski mehanizem za stabilnost, pri čemer bodo njegove sedanje finančne in institucionalne strukture ostale tako rekoč nespremenjene. To pomeni, da bo Evropski denarni sklad še naprej zagotavljal finančno pomoč za stabilnost državam članicam, ki jo potrebujejo, zbiral sredstva z izdajo instrumentov kapitalskega trga in opravljal transakcije na denarnem trgu. Članstvo se ne bo spremenilo in sodelovanje dodatnih držav članic bo tudi v prihodnje ostalo mogoče, ko prevzamejo euro.

Glede na to, da bi Evropski denarni sklad postal organ Unije, so potrebne nekatere ciljno usmerjene prilagoditve sedanje strukture evropskega mehanizma za stabilnost, ki so pojasnjene v obrazložitenem memorandumu k uredbi. Med drugim zajemajo **potrditev** diskrecijskih odločitev, ki jih sprejme Evropski denarni sklad, **s strani Sveta**¹⁸.

Poleg tega današnji predlog dodaja le nekaj novih elementov.

¹⁶ Potreba po organu, kakršen je evropski mehanizem za stabilnost, za zaščito stabilnosti euroobmočja temelji na dejanskih elementih ter jo potrjujeta člen 136(3) Pogodbe o delovanju EU in druga uvodna izjava Pogodbe o ustanovitvi evropskega mehanizma za stabilnost, ki trenutni evropski mehanizem za stabilnost opredeljujeta kot „mehanizem za stabilnost, ki se sproži, kadar je to nujno potrebno za zaščito stabilnosti euroobmočja kot celote.“

¹⁷ Evropsko sodišče je že obravnavalo možnost uporabe člena 352 za ustanovitev organa Unije, odgovornega za zagotavljanje finančne podpore, da bi se zagotovila stabilnost euroobmočja. Glej „zadevo Pringle“ – sodbo z dne 27. novembra 2012 v zadevi C-370/12, EU:C:2012:756, točka 67. Kot je navedeno v opombi 15, je možnost uporabe člena 352 navedena tudi v načrtu Komisije iz leta 2012.

¹⁸ To bo zagotovilo skladnost z „doktrino Meroni“. Doktrina Meroni, ki izhaja iz zadev H-9/56 in H-10/56 (Meroni proti Visoki oblasti (Recueil 1957 in 1958, str. 133)), zadeva vprašanje, v kolikšni meri lahko institucije EU svoje naloge prenesajo na regulativne agencije. Kar zadeva današnji predlog, je treba imeti v mislih, da bo potrjevanje diskrecijskih odločitev, ki jih sprejmeta sveta Evropskega denarnega sklada, s strani Sveta poenostavljeno, ker bo sestava njegovega Sveta guvernerjev enaka sestavi Euroskupine.

Prvič, Evropski denarni sklad bo lahko zagotovil **skupni varovalni mehanizem za enotni sklad za reševanje**. Gre za bistven element drugega stebra bančne unije, tako imenovani enotni mehanizem za reševanje¹⁹.

Ko je bil enotni mehanizem za reševanje leta 2013 sprejet, so se države članice tudi dogovorile, da razvijejo varovalni mehanizem za enotni sklad za reševanje. Zasnovan je bil kot mehanizem v zadnji sili, ki bi se ga uporabilo, če bi se izkazalo, da takoj razpoložljiva sredstva enotnega sklada za reševanje ne zadostujejo za kapitalske ali likvidnostne potrebe. Države članice so se tudi strinjale, da bi moral biti srednjeročno fiskalno nevtralen, tako da bi se vsaka morebitna sprožitev varovalnega mehanizma izterjala iz bančnega sektorja v euroobmočju.

Nova pravila EU o nadzoru nad bankami in njihovem reševanju, ki so se razvila zaradi krize, so znatno zmanjšala verjetnost in potencialen učinek propadov bank. Vendar pa je za okrepitev finančne zmogljivosti enotnega sklada za reševanje še vedno potreben skupni fiskalni varovalni mehanizem. Tak varovalni mehanizem bi vtilil zaupanje v bančni sistem, saj bi utrdil verodostojnost ukrepov, ki jih sprejme enotni odbor za reševanje. Po drugi strani pa bi se tako dejansko zmanjšala verjetnost nastanka položaja, v katerem bi ga bilo treba uporabiti.

Zdaj vlada široko soglasje, da je evropski mehanizem za stabilnost – prihodnji Evropski denarni sklad – najprimernejši za vzpostavitev takšnega mehanizma v obliki kreditne linije ali jamstev za enotni sklad za reševanje. To se odraža v današnjem predlogu, ki določa tudi ustrezne postopke odločanja za zagotovitev, da se lahko varovalni mehanizem hitro sproži, če je to potrebno. Predlagajo se tudi posebne ureditve za upoštevanje legitimnih interesov držav članic, ki niso v euroobmočju, a so se pridružile bančni uniji.

Drugič, kar zadeva **upravljanje**, predlog vključuje možnost hitrejšega odločanja v posebnih nujnih primerih. Predlaga se ohranitev glasovanja s soglasjem o vseh pomembnejših odločitvah s finančnimi posledicami (npr. o vpoklicih kapitala). Vendar se za določene odločitve o podpori za stabilnost, izplačilih in sprožitvi varovalnega mehanizma predlaga glasovanje z okrepljeno kvalificirano večino, za katero je potrebnih 85 % glasov.

Tretjič, kar zadeva **upravljanje programov finančne pomoči**, je v predlogu predvidena tudi bolj neposredna vključenost Evropskega denarnega sklada, skupaj z Evropsko komisijo.

Četrtič, predlog se sklicuje na možnost, da Evropski denarni sklad razvije **nove finančne instrumente**. Taki instrumenti bi lahko sčasoma dopolnjevali ali podpirali druge finančne instrumente in programe EU. Te sinergije bi se lahko izkazale kot še posebej koristne, če bi Evropski denarni sklad v prihodnje imel vlogo pri podpori morebitni stabilizacijski funkciji.

S temi spremembami se bo Evropski denarni sklad vzpostavil kot robusten organ za krizno upravljanje v okviru Unije, ki bo deloval v **popolni sinergiji z drugimi institucijami EU**. Svet in Komisija bosta ohranila svoje pristojnosti in odgovornosti v smislu ekonomskega in fiskalnega nadzora ter usklajevanja politik, kot je določeno v Pogodbah EU.

¹⁹ Uredba (EU) št. 806/2014. Enotni odbor za reševanje je organ za reševanje velikih in sistemskih bank v euroobmočju, ki deluje od januarja 2016. Enotni sklad za reševanje se financira s prispevki iz bančnega sektorja euroobmočja. Lahko se uporabi za financiranje stroškov reševanja, če so izpolnjeni pogoji regulativnega okvira, vključno s tem, da se 8 % skupnih obveznosti zadevne banke reši s sredstvi upnikov.

Okrepi se lahko tudi **praktično sodelovanje**, da bi bolje služilo državam članicam, za sodelovanje z udeleženci na trgu in za preprečitev podvajanja dejavnosti. Nadaljnje sodelovanje bi se lahko razvijalo glede na nadaljnji napredek pri krepitvi ekonomske in monetarne unije.

Predlog za vključitev vsebine Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v pravni okvir Unije ob upoštevanju ustrezne prožnosti, ki je del Pakta za stabilnost in rast in jo je Komisija opredelila od januarja 2015

Pogodba o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji je medvladna pogodba, ki jo je podpisalo 25 držav članic EU²⁰. Dopolnjuje fiskalni okvir EU, ki ga med drugim tvori Pakt za stabilnost in rast.

Z današnjim predlogom se izvaja njen člen 16, v katerem so se vse pogodbenice pravno zavezale k sprejetju ukrepov za vključitev vsebine te pogodbe v pravo Unije v roku petih let po začetku njene veljavnosti, kar pomeni do 1. januarja 2018²¹. Spomniti je treba, da sta med pogajanja o Pogodbi zlasti Evropski parlament in Komisija vztrajala pri njeni vključitvi v pravo EU v določenem roku, ki so ga države članice sprejele v členu 16.

Odločitev o oblikovanju Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji kot medvladne pogodbe iz leta 2012 je treba tako kot v primeru evropskega mehanizma za stabilnost obravnavati v luči takratnih okoliščin. Vendar pa zaveze, dane na podlagi člena 16, in dejstvo, da je poznejša zakonodaja (t. i. „dvojček“) že vključila številne njene elemente v pravo EU, kažejo, da se je že od samega začetka nameravalo iskati rešitve na ravni Unije. K vključitvi vsebine Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v okvir zakonodaje EU je večkrat pozval tudi Evropski parlament²², ki je trdil, da je za zagotovitev dejanske legitimnosti in demokratičnosti upravljanja prave ekonomske in monetarne unije to treba umestiti v institucionalni okvir Unije.

Današnja pobuda ima obliko predloga direktive Sveta, za katerega je v skladu s členom 126(14)(2) Pogodbe o delovanju EU potrebno posvetovanje z Evropskim parlamentom. To je edina razpoložljiva pravna podlaga v Pogodbi. Komisija bo pri tem ustrezno upoštevala mnenja Evropskega parlamenta. Predlog se uporablja za vse države članice euroobmočja in vsebuje klavzule o možnosti vključitve za države članice, ki nimajo eura.

Predlagana direktiva vključuje bistvo **člena 3 Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju**, ki je del tako imenovanega **fiskalnega dogovora**. V skladu s tem členom je treba uporabljati pravilo o strukturno uravnoteženem proračunu, in sicer skupaj s popravljalnim mehanizmom v primeru znatnega odklona. Kot je letos že poročala Komisija²³, so se določbe iz tega člena že prenesle v nacionalno zakonodajo.

²⁰ Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Nemčija, Danska, Estonija, Španija, Francija, Grčija, Madžarska, Italija, Irska, Litva, Luksemburg, Latvija, Malta, Nizozemska, Portugalska, Poljska, Romunija, Švedska, Finska, Slovenija in Slovaška.

²¹ Člen 16 Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji določa naslednje: „V največ petih letih od datuma začetka veljavnosti te pogodbe se na podlagi ocene izkušenj z njenim izvajanjem sprejmejo potrebni ukrepi za vključitev vsebine te pogodbe v pravni okvir Evropske unije v skladu z določbami Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije.“

²² Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2013 o ustavnih težavah upravljanja Evropske unije na več ravneh (P7_TA(2013)0598) in Resolucija z dne 24. junija 2015 o pregledu okvira za gospodarsko upravljanje: ocena stanja in izzivi (P8_TA(2015)0238).

²³ COM(2017) 1201 final z dne 22. februarja 2017.

Vključitev fiskalnega dogovora v pravo Unije bo **poenostavila pravni okvir** ter omogočila **stalno in boljše spremljanje** kot del splošnega okvira ekonomskega upravljanja EU. To bo zlasti dopolnilo in okrepilo obstoječe fiskalne okvire, katerih cilj je približevanje javnega dolga preudarnim ravnam. Poleg tega predlog upošteva ustrezno prožnost, ki je del Pakta za stabilnost in rast in jo je Komisija opredelila od januarja 2015²⁴. Določbe so tako popolnoma v skladu z obstoječimi pravili, ki so opredeljena v primarni in sekundarni zakonodaji.

Predlog prav tako poudarja pomen in ohranja prakso medparlamentarnih srečanj, ki jih vsako leto organizira Evropski parlament, pa tudi načinov glasovanja pogodbenic, navedenih v Pogodbi o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju.

Sporočilo o novih proračunski instrumentih za stabilno euroobmočje v okviru Unije

Predsednik Juncker je v svojem govoru o stanju v Uniji poudaril, da ni nikakršne potrebe po vzporednih strukturah: „*Ne potrebujemo proračuna za euroobmočje, pač pa močno proračunsko postavko za euroobmočje v proračunu EU.*“ V **razmisleku o poglobitvi ekonomske in monetarne unije** in **razmisleku o prihodnosti financ EU** so bili opisani skupni izzivi za modernizacijo javnih financ EU na splošno in v zvezi s posebnimi potrebami euroobmočja. Današnje sporočilo določa vizijo, kako je mogoče nekatere proračunske funkcije, ki so bistvenega pomena za euroobmočje in EU kot celoto, razviti v okviru sedanjih in prihodnjih javnih financ EU.

Sporočilo izpostavlja, kaj je mogoče doseči znotraj trenutnega finančnega okvira EU, in predstavlja več zamisli in možnosti, med katerimi nekatere utirajo pot za **prihodnje predloge za večletni finančni okvir za obdobje po letu 2020**.

Komisija v sporočilu obravnava štiri posebne funkcije, ki so bistvene za poglobitev ekonomske in monetarne unije. Za vsako od njih predlaga konkretne nadaljnje korake:

- **podpora strukturnim reformam** s pomočjo: 1) orodja za izvajanje reform, namenjenega podpori svežnjem reformnih zavez, o katerih je bil dosežen dogovor z državami članicami, in 2) tehnične podpore na zahtevo držav članic;
- **namenski konvergenčni instrument za države članice na poti k uvedbi eura**;
- **varovalni mehanizem za bančno unijo**, in sicer prek evropskega mehanizma za stabilnost / Evropskega denarnega sklada, kot je pojasnjeno zgoraj;
- **funkcija stabilizacije**, ki združuje različne sklade in finančne instrumente na ravni EU in euroobmočja ter je namenjena ohranjanju ravni naložb v primeru obsežnih asimetričnih šokov.

Komisija namerava v obdobju 2018–2020 razviti nekatere izmed navedenih zamisli in jih preizkusiti v praksi pri podpori strukturnim reformam in krepitvi zmogljivosti. V ta namen sta skupaj s tem svežnjem predstavljeni naslednji pobudi:

- **Predlog za spremembo uredbe o skupnih določbah**, kot je pojasnjeno v nadaljevanju, da se razširijo možnosti za uporabo rezerve za uspešnost, ki je vključena v obstoječe evropske strukturne in investicijske sklade.
- **Predlog za okrepitev programa za podporo strukturnim reformam**, kot je pojasnjeno v nadaljevanju, da se okrepi tehnična podpora, ki je na voljo vsem državam članicam, in

²⁴ COM(2015) 12 z dne 13. januarja 2015.

vzpostavi namenski delovni proces za podporo državam članicam zunaj euroobmočja pri njihovem konvergenčnem procesu.

Drugi tu navedeni predlogi bodo sledili v kontekstu večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2020, za katerega bodo podrobni predlogi predstavljeni **maja 2018**. Komisija bo v celoti upoštevala do takrat prejete povratne informacije.

Ciljno usmerjene spremembe uredbe o skupnih določbah

Z namenom, da se pripravi zgoraj omenjeno novo orodje za izvajanje reform, Komisija predlaga preizkus novega orodja proračunske podpore v pilotni fazi v obdobju 2018–2020. Ta predlog je podan v obliki ciljno usmerjenih sprememb uredbe o skupnih določbah²⁵. Njegov cilj je ponuditi dodatno prožnost pri tem, kako države članice uporabljajo **rezervo za uspešnost evropskih strukturnih in investicijskih skladov**. Vsaka država članica se bo sama odločila, ali namerava dele svoje rezerve za uspešnost dodeliti tej novi shemi.

Cilj tega orodja bo podpora izvajanju nacionalnih reform, ki bodo opredeljene v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik in vključene v nacionalne programe reform, ki jih predložijo države članice. Ko bo dosežen dogovor o reformnih zavezah države članice, skupaj z jasno določenimi cilji in mejniki, bo Komisija pred izplačilom podpore spremljala in ocenila njihovo izvajanje.

Predlog ne spreminja skupne ravni odhodkov evropskih strukturnih in investicijskih skladov v sedanjem večletnem finančnem okviru. Izkušnje, pridobljene v okviru te pobude, se bodo uporabile pri pripravi predlogov za obdobje po letu 2020.

Predlog za okrepitev programa za podporo strukturnim reformam

Po poročilu petih predsednikov je Komisija konec leta 2015 ustanovila **podporno službo za strukturne reforme**. Cilj te službe je državam članicam zagotavljati tehnično podporo, da bi se pomagalo pri oblikovanju in izvajanju posameznih reform ali okrepila njihova splošna reformna zmogljivost. Program se je izkazal za zlasti uspešnega, kar zadeva pomoč državam članicam pri oblikovanju reform za modernizacijo javne uprave in poslovnega okolja. Zdaj je postalo jasno, da povpraševanje po tej vrsti tehnične pomoči znatno presega sredstva, ki so bila sprva na voljo v okviru **programa za podporo strukturnim reformam**²⁶.

Hkrati pa je jasno, kot je poudaril predsednik Juncker v svojem govoru o stanju v Uniji, da je treba razmisliti o prihodnosti in države članice zunaj euroobmočja podpreti pri pripravah na prevzem eura, ko to same želijo. Eden od naukov krize je bil, da sta zbliževanje in vzpostavljanje trdnih gospodarskih struktur odločilnega pomena za blaginjo Unije in še zlasti za nemoteno delovanje enotne valute.

²⁵ Uredba (EU) št. 1303/2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320–469).

²⁶ Program za podporo strukturnim reformam je bil vzpostavljen maja 2017, in sicer z namenom finančno podpreti dejavnosti podporne službe za strukturne reforme.

Namenska tehnična podpora za države članice zunaj euroobmočja se lahko izkaže za koristno v smislu prispevanja k procesu realne konvergence. To velja zlasti za področja, kot so upravljanje javnih financ, javna uprava, finančni sektor, trgi dela in proizvodni trgi.

Zaradi teh dveh razlogov Komisija danes predstavlja **spremembo uredbe o programu za podporo strukturnim reformam**²⁷. Njen cilj je podvojiti razpoložljiva sredstva za dejavnosti tehnične pomoči do leta 2020, ki bi tako za obdobje 2017–2020 znašala 300 milijonov evrov. Pridobljene izkušnje se bodo uporabile pri predlogih za obdobje po letu 2020.

Sporočilo o evropskem ministru za gospodarstvo in finance

Predsednik Juncker je v svojem govoru o stanju v Uniji podprl zamisel o **evropskem ministru za gospodarstvo in finance**. V skladu z načelom, da oblika sledi funkciji, bo minister bistvenega pomena za okrepitev doslednosti, učinkovitosti, preglednosti in demokratične odgovornosti pri ekonomskem upravljanju EU. Pomembno je tudi poudariti, da je združitev funkcije pristojnega komisarja, ki je morda lahko podpredsednik Komisije, s predsednikom Euroskupine že mogoča v okviru veljavnih Pogodb EU²⁸.

Trenutna struktura ekonomske in monetarne unije je že po sami naravi zapletena. Pristojnosti, naloge in instrumente izvajajo različni organi v različnih pravnih okvirih, ki se včasih prekrivajo. To ni najboljša rešitev ne za državljane EU ne za nosilce odločitev, saj ovira sposobnost oblikovanja in zagovarjanja skupnega gospodarskega interesa EU in zlasti euroobmočja. Ta potreba je skozi leta postajala čedalje občutnejša, saj je euro postal ena izmed vodilnih mednarodnih valut, krepí pa se tudi več razsežnosti ekonomske in monetarne unije. To je tudi eden od razlogov, zakaj je ta Komisija okrepila svoje zmogljivosti notranjega usklajevanja, s tem da je svojim podpredsednikom dodelila nove horizontalne vloge za usklajevanje več portfeljev s področja gospodarstva, financ in socialne politike.

Današnje sporočilo je osredotočeno na prihodnost in opredeljuje, kako bi bilo mogoče nekatere obstoječe funkcije združiti pod evropskim ministrom, da bi uresničevali splošni interes gospodarstva EU in euroobmočja, okrepili usklajevanje politik in oblikovali boljšo kombinacijo politik na vseh ravneh.

Evropski minister bi tudi nadziral uporabo proračunskih instrumentov EU in euroobmočja ter si prizadeval čim bolj povečati njihov učinek v podporo skupnim prednostnim nalogam.

V sporočilu je opisano tudi institucionalno okolje, v kakršnem bi lahko deloval minister. Minister bi okrepil evropsko razsežnost pri oblikovanju ekonomskih politik in zagotovil močnejši parlamentarni nadzor na ravni EU, ne da bi pri tem pod vprašaj postavil nacionalne pristojnosti. Z združevanjem obstoječih funkcij in razpoložljivega strokovnega znanja na ravni EU bi minister prispeval k učinkovitejšemu okviru upravljanja, kar bi moralo dopolnjevati in olajšati izvajanje nacionalnih pristojnosti, tudi kar zadeva njihovo medsebojno delovanje na ravni EU.

²⁷ Uredba (EU) 2017/825 o vzpostavitvi programa za podporo strukturnim reformam za obdobje 2017–2020 ter o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 1305/2013 (UL L 129, 19.5.2017, str. 129).

²⁸ Člen 2 Protokola št. 14 o Euroskupini, priloženega k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, določa pravila za izvolitev predsednika Euroskupine. Ta vloga in vloga člana Komisije nista nezdružljivi.

Vzpostavljane takšne funkcije bi lahko potekalo v več korakih. Vloga ministra kot podpredsednika Komisije bi se lahko **uvedla novembra 2019 v okviru imenovanja nove Komisije**. Da bi lahko predsedoval Euroskupini, bi se ta lahko neformalno dogovorila, da izvoli ministra kot svojega predsednika **za dva zaporedna mandata**, s čimer bi pristala na uskladitev svojega mandata z mandatom Komisije.

3. NAČRT ZA POGLOBITEV EKONOMSKE IN MONETARNE UNIJE

Prehod s splošnih načel na praktično izvajanje terja določeno usmeritev in ustrezno zaporedje korakov. Po poročilu petih predsednikov je bil v razmisleku o poglobitvi ekonomske in monetarne unije določen še vedno relevantni načrt za dokončanje ekonomske in monetarne unije do leta 2025.

Današnji sveženj je del te širše agende. Že opravljenim korakom in korakom, ki jim sledijo, dodaja nove. Na splošno je napredek potreben na štirih dopolnjujočih se področjih, ki so: **1) finančna unija; 2) fiskalna unija; 3) ekonomska unija ter 4) demokratična odgovornost in okrepljeno upravljanje**.

Med opravljanjem prvih korakov je pomembno poznati smer in videti pot pred seboj. To sporočilo v smislu strukturiranja prihodnjega dela opredeljuje pobude, o katerih bosta sozakonodajalca razpravljala in se o njih dogovorila v naslednjih osemnajstih mesecih. Ta načrt je predstavljen tudi v dodatku, glavni elementi pa so povzeti v nadaljevanju. Prav tako določa morebitno pot do leta 2025.

Finančna unija

Vzpostavitev bančne unije in unije kapitalskih trgov je znatno zmanjšala preostala tveganja v finančnem sektorju EU, spremenila njegove bistvene elemente ter prispevala k njegovi trdnosti in odpornosti. Vendar pa je treba hitro dokončati še preostalo delo.

Sporočilo Komisije o dokončanju bančne unije, ki je bilo objavljeno oktobra 2017²⁹, vključuje pragmatično pot za hiter dogovor o odprtih vprašanjih. Ta posebni načrt je prav tako povzet v dodatku. Vključuje predvsem dokončanje agende za **zmanjševanje tveganj**, da bi se dodatno izboljšala odpornost bank v EU. V letu **2018 se je treba dogovoriti** o številnih pobudah, o katerih trenutno potekajo pogajanja v Evropskem parlamentu in Svetu, zlasti o bančnem svežnju Komisije iz novembra 2016³⁰ in predlogu o insolventnosti podjetij in prestrukturiranju. Odločen napredek je potreben tudi v okviru tekočega nacionalnega in evropskega dela glede **slabih posojil**, ki v nekaterih delih bančnega sektorja še vedno pomenijo izziv³¹. Vzporedno bi se morala sozakonodajalca **do konca leta 2018** dogovoriti o predlogu o **evropskem sistemu jamstva za vloge**³². Politični dogovor o predlogu o **skupnem varovalnem mehanizmu za enotni sklad za reševanje** bi moral biti dosežen do **sredine leta 2018**, da bi bil lahko hitro operacionaliziran do leta **2019**.

²⁹ COM(2017) 592 final, z dne 11. oktobra 2017.

³⁰ Predlogi Komisije z dne 23. novembra 2016 o spremembi naslednjih zakonodajnih aktov: Uredbe št. 575/2013, Direktive 2013/36/EU, Direktive 2014/59/EU in Izvedbene uredbe Sveta 2015/81 z dne 19. decembra 2014.

³¹ Glej na primer sklepe Sveta ECOFIN o slabih posojilih v bančnem sektorju (dok. 9854/17).

³² COM(2015) 586 final z dne 24. novembra 2015.

Hkrati bi vsi akterji – institucije EU, države članice, nadzorni organi in udeleženci na trgu po vsej Evropi – morali okrepiti svoja prizadevanja za uresničitev **unije kapitalskih trgov**, da bi globoki in dobro povezani kapitalski trgi lahko opravljali svojo vlogo blažilnikov šokov in učinkovitih kanalov za delitev tveganja z zasebnim sektorjem, obenem pa izboljšali dostop do financiranja, zlasti za zagonska in druga podjetja.

Komisija podpira sedanje delo v Evropskem odboru za sistemska tveganja glede **evropskih vrednostnih papirjev, kritih z državnimi obveznicami**, in bo **spomladi 2018** predstavila okvir, ki bo omogočal izdajanje takih vrednostnih papirjev.

Fiskalna unija

Komisija bo v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik nadaljevala prizadevanja za **odgovorne fiskalne politike** na nacionalni ravni, in sicer s podpiranjem vzpostavljanja preudarnih fiskalnih okvirov in s posvečanjem primerne pozornosti ravnem dolga.

V smernicah o politiki se bo še naprej upoštevalo, kaj je na določeni točki gospodarskega cikla z gospodarskega in proračunskega vidika smiselno tako za zadevne države kot tudi za euroobmočje kot celoto. Komisija bo še naprej uporabljala pravila Pakta za stabilnost in rast, tako da bo vanj vključeno prožnost uporabljala v podporo reformam in naložbam. Poleg tega se bo še naprej osredotočala na **prednostne naloge euroobmočja** kot celote, zlasti v smislu skupne fiskalne naravnosti, in sicer v skladu z letnim priporočilom o ekonomski politiki euroobmočja³³.

Onkraj teh vidikov bo, kot je pojasnjeno zgoraj, **večletni finančni okvir za obdobje po letu 2020** ključna priložnost za modernizacijo javnih financ Unije in iskanje novih sinergij, da bi podprli nacionalna prizadevanja za reforme in naložbe, pa tudi za ublažitev obsežnih asimetričnih šokov. Komisija namerava **maja 2018** v okviru predlogov za večletni finančni okvir za obdobje po letu 2020 pripraviti predlog za vzpostavitev **stabilizacijske funkcije**, ki bi se v celoti razvila v daljšem obdobju.

In končno, potreba po zajetju celotnega spektra gospodarskih okoliščin, ki je bila še zlasti izrazita v letih krize, je sčasoma prinesla naprednejša, vendar tudi bolj zapletena fiskalna pravila na ravni EU. Občasno to lahko ovira odgovornost za reforme na nacionalni ravni in učinkovito izvajanje. Močnejše gospodarsko, fiskalno in finančno povezovanje bi moralo biti skupaj s tržno disciplino podlaga za **pregled fiskalnih pravil EU** v dolgoročnem obdobju, s ciljem, da se do leta 2025 doseže znatna poenostavitev.

Ekonomska unija

Pojma zbliževanja in povezovanja sta samo jedro ekonomske unije. Za dosego trajnostne blaginje se morajo države članice še naprej osredotočati na potrebne reforme, ki bodo posodobile njihova gospodarstva, prispevale k njihovi večji odpornosti na morebitne šoke in izboljšale njihove obete za rast. Prednostna reformna področja se obravnavajo in spremljajo na letni ravni v okviru **evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik**.

³³ Glej na primer COM(2016) 726 final z dne 16. novembra 2016 in COM(2017) 770 final z dne 22. novembra 2017.

V prihodnje bi moral okvir Unije še naprej **podpirati proces reform za realno konvergenco** po vsej EU, tako v euroobmočju kot v državah na poti k uvedbi eura. Kot je pojasnjeno zgoraj, bo Komisija v obdobju 2018–2020 začela pilotne ukrepe, **maja 2018** pa bo predstavila namenske predloge za podporo dogovorjenim reformam **glede na večletni finančni okvir za obdobje po letu 2020**. O tem bi se bilo treba dogovoriti pred naslednjimi volitvami v Evropski parlament.

Poleg tega bosta morala Evropski parlament in Svet v letu 2018 sprejeti predlog o **okrepitevi proračuna programa za podporo strukturnim reformam za naslednji dve leti**. Med drugimi nalogami bo tudi razvoj namenskega delovnega procesa, ki bo omogočal zagotavljanje pomoči, prilagojene posameznim državam, ki nameravajo prevzeti euro v določenem obdobju. Za obdobje po letu 2020 namerava Komisija predlagati **nadaljevanje programa za podporo strukturnim reformam**. To bo vključevalo tudi **namenski konvergenčni instrument** za države članice zunaj euroobmočja.

Za konvergenco je pomembna tudi nadaljnja krepitev **usklajevanja nacionalnih ekonomskih politik**. Letni proces usklajevanja politik bo še naprej povezan z **bolj večletnim pristopom** k reformam, ki jih uvedejo nacionalne vlade. Pri tem bo pomembno pri vseh dejavnostih ohraniti močno socialno razsežnost. Načela in pravice iz **evropskega stebra socialnih pravic**, razglašenega 17. novembra 2017 v Göteborgu, bodo vodilo za ponovno zблиževanje v smeri boljših delovnih in življenjskih razmer³⁴. Poleg tega bi bilo treba v naslednjih 18 mesecih okrepiti tekoče delo v Svetu in Euroskupini o **primerjalni analizi politik** in opredeljevanju **konvergenčnih standardov**.

Demokratska odgovornost in okrepljeno upravljanje

Kot je pojasnjeno zgoraj, bo **vklučitev evropskega mehanizma za stabilnost in Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v okvir Unije do sredine leta 2019** prispevala k povečanju institucionalne učinkovitosti, preglednosti in odgovornosti.

Evropski parlament in nacionalni parlamenti bi morali imeti zadostna pooblastila za nadzor. Komisija je v zadnjih letih razvila učinkovit redni **dialog z Evropskim parlamentom** o zadevah ekonomske politike EU in euroobmočja. Instituciji bi ob upoštevanju današnjih predlogov te prakse lahko formalizirali do **konca leta 2018**.

Poleg tega bi se vzpostavitev **evropskega ministra za gospodarstvo in finance** lahko obravnavala kot del imenovanja prihodnje Komisije po **novembru 2019**, pri čemer bi Euroskupina ministra izvolila kot svojega predsednika v dveh zaporednih mandatih. Vzporedno bi se moralo močnejše notranje usklajevanje glede zadev ekonomske in monetarne Unije preslikati tudi v **enotnejše zunanje zastopanje euroobmočja**, kot je leta 2015 predlagala Komisija³⁵.

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

³⁴ Sprejete stebra je bilo dopolnjeno z vzpostavitev pregleda socialnih kazalnikov, ki bo vključen v evropski semester 2018 in bo služil kot referenčni okvir za spremljanje uspešnosti na področju zaposlovanja in sociale.

³⁵ COM(2015) 603 final z dne 21. oktobra 2015.

Danes predstavljeni sveženj pomeni naslednje pomembne korake za poglobitev evropske ekonomske in monetarne unije, ki je tudi eden bistvenih elementov na poti do **enotnejše, močnejše in bolj demokratične Unije**. Na podlagi Agende voditeljev naj bi bile konkretne odločitve sprejete v prihajajočih mesecih. Komisija meni, da bi se bilo treba dogovoriti o načrtu, ki bi moral v naslednjih 18 mesecih zajemati naslednje korake:

Do sredine leta 2018:

- sprejetje potrebnih **pravnih aktov** za **dokončanje bančne unije**, vključno s **svežnjem za zmanjševanje tveganj** iz novembra 2016, da se okrepi odpornost bank v EU. Vzporedno se mora nadaljevati delo glede predlogov v zvezi z unijo kapitalskih trgov;
- dogovor o **skupnem varovalnem mehanizmu za enotni sklad za reševanje**, da bi bil lahko hitro operacionaliziran do leta 2019;
- sprejetje predloga sprememb za podvojitev dejavnosti **programa za podporo strukturnim reformam** do leta 2020;
- sprejetje ciljno usmerjenih sprememb **uredbe o skupnih določbah** v podporo izvajanju nacionalnih reform.

Do konca leta 2018:

- sprejetje predloga o **evropskem sistemu jamstva za vloge**;
- formalizacija **prakse dialoga med Evropskim parlamentom in Komisijo**.

Do sredine leta 2019:

- sprejetje predlogov, ki bodo privedli do (1) **ustanovitve Evropskega denarnega sklada**, (2) **vključitve Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v pravo Unije** in (3) **vzpostavitve enotnega zastopanja euroobmočja v Mednarodnem denarnem skladu**;
- skupni dogovor o vlogi **evropskega ministra za gospodarstvo in finance** v okviru naslednje Komisije, pri čemer bi se Euroskupina dogovorila, da ministra izvoli za svojega predsednika v dveh zaporednih mandatih;
- sklenitev razprav o predlogih v obravnavi za **izboljšanje delovanja euroobmočja** in v okviru **naslednjega večletnega finančnega okvira** sprejetje: (1) **predlogov za podporo strukturnim reformam**, (2) **namenskega konvergenčnega instrumenta za države članice zunaj euroobmočja** in (3) **funkcije stabilizacije**;
- dokončno oblikovanje vseh odprtih zakonodajnih pobud za **unijo kapitalskih trgov**, med drugim pregleda evropskih nadzornih organov, vseh sprememb Uredbe o infrastrukturi evropskega trga in predloga o vseevropskem pokojninskem produktu.

Ob napredku na vseh navedenih področjih bo pomembno imeti jasno usmeritev za obdobje 2019–2024, in sicer z namenom **poglobitve evropske ekonomske in monetarne unije do leta 2025**. V načrtu v Dodatku 1 so navedeni glavni koraki, ki bi bili še potrebni po letu 2019, in sicer na podlagi razmisleka o poglobitvi ekonomske in monetarne unije. Ti ukrepi bi morali biti del skupnega dogovora, ki ga je treba doseči do sredine leta 2018.

Dodatek 1: Načrt za poglobitev evropske ekonomske in monetarne unije

V letu 2018	
FINANČNA UNIJA	EKONOMSKA IN FISKALNA UNIJA
BANČNA UNIJA IN UNIJA KAPITALSKIH TRGOV ✓ Sprejetje vseh preostalih predlogov v zvezi z bančno unijo, med drugim o zmanjševanju tveganj, o evropskem sistemu jamstva za vloge in o skupnem varovalnem mehanizmu za enotni sklad za reševanje ✓ Predlog Komisije o okviru, ki bo omogočal izdajanje evropskih vrednostnih papirjev, kritih z državnimi obveznicami, in sicer na podlagi dela Evropskega odbora za sistemska tveganja	VEČLETNI FINANČNI OKVIR EU ✓ Sprejetje predloga za okrepitev programa za podporo strukturnim reformam ✓ Sprejetje ciljno usmerjenih sprememb uredbe o skupnih določbah ✓ Predlogi Komisije za večletni finančni okvir EU za obdobje po letu 2020
DEMOKRATIČNA ODGOVORNOST IN OKREPLJENO UPRAVLJANJE	
EVROPSKI DENARNI SKLAD ✓ Razprava o zakonodajnem predlogu	VKLJUČITEV FISKALNEGA DOGOVORA V PRAVO EU ✓ Razprava o zakonodajnem predlogu
EVROPSKI MINISTER ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE ✓ Razprava na politični ravni	DIALOG MED INSTITUCIJAMI EU ✓ Formalizacija praks med Evropskim parlamentom in Komisijo
ZUNANJE ZASTOPANJE EUROOBMOČJA ✓ Razprava o zakonodajnem predlogu	
Do sredine leta 2019	
FINANČNA UNIJA	EKONOMSKA IN FISKALNA UNIJA
BANČNA UNIJA IN UNIJA KAPITALSKIH TRGOV ✓ Popolnoma operativni varovalni mehanizem za enotni sklad za reševanje ✓ Izvajanje evropskega sistema jamstva za vloge ✓ Dokončno oblikovanje vseh odprtih zakonodajnih pobud za unijo kapitalskih trgov	VEČLETNI FINANČNI OKVIR EU ✓ Sprejetje predlogov za podporo strukturnim reformam po letu 2020 ✓ Sprejetje predloga o namenskem konvergenčnem instrumentu za države članice zunaj euroobmočja za obdobje po letu 2020 ✓ Sprejetje predloga o funkciji stabilizacije za obdobje po letu 2020
DEMOKRATIČNA ODGOVORNOST IN OKREPLJENO UPRAVLJANJE	
EVROPSKI DENARNI SKLAD ✓ Sprejetje zakonodajnega predloga	ZUNANJE ZASTOPANJE EUROOBMOČJA ✓ Sprejetje zakonodajnega predloga
EVROPSKI MINISTER ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE ✓ Skupni dogovor	VKLJUČITEV FISKALNEGA DOGOVORA V PRAVO EU ✓ Sprejetje zakonodajnega predloga
Možni nadaljnji koraki od konca leta 2019 do leta 2025*	
FINANČNA UNIJA	EKONOMSKA IN FISKALNA UNIJA
✓ Nprekinjeno izvajanje pobud za unijo kapitalskih trgov ✓ Premik v smeri izdajanja evropskega varnega vrednostnega papirja ✓ Spremembe regulativne obravnave izpostavljenosti državnih vrednostnih papirjev	✓ Izvajanje novega večletnega finančnega okvira ✓ Popolnoma operativna stabilizacijska funkcija ✓ Poenostavitev pravil Pakta za stabilnost in rast
DEMOKRATIČNA ODGOVORNOST IN OKREPLJENO UPRAVLJANJE	
✓ V celoti razvita funkcija evropskega ministra za gospodarstvo in finance v vlogi predsednika Euroskupine in podpredsednika Komisije	✓ Popolnoma operativni Evropski denarni sklad ✓ Vzpostavitev zakladnice za euroobmočje

* *Za več podrobnosti glej razmislek o poglobitvi ekonomske in monetarne unije z dne 31. maja 2017

Vir: Evropska komisija

Dodatek 2: Načrt za dokončanje bančne unije do leta 2018 – povzetek sporočila Komisije z dne 11. oktobra 2017

2017

- ✓ Dogovor sozakonodajalcev o prvih elementih, vključenih v **bančni sveženj iz novembra 2016** (Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 9, vrstni red upnikov in velika izpostavljenost dolga, denominiranega v tujih valutah), in znaten napredek pri ostalih delih svežnja.
- ✓ Pojasnilo Komisije obstoječih nadzornih pooblastil za obravnavo tveganj, povezanih s **slabimi posojili**, v okviru poročila o pregledu enotnega mehanizma nadzora.
- ✓ Zakonodajni predlog Komisije v zvezi s pregledom investicijskih podjetij.

2018

- ✓ Oblikovanje stališča Evropskega parlamenta in splošnega pristopa Sveta (zadnje četrletje 2017 / prvo četrletje 2018) in sprejetje **bančnega svežnja iz novembra 2016** s strani sozakonodajalcev (drugo četrletje 2018).
- ✓ Oblikovanje stališča Evropskega parlamenta in splošnega pristopa Sveta (drugo četrletje 2018) in sprejetje predloga o **evropskem sistemu jamstva za vloge** s strani sozakonodajalcev (zadnje četrletje 2018).
- ✓ Dogovor o **skupnem varovalnem mehanizmu za enotni sklad za reševanje** (2018).
- ✓ Predlogi Komisije o ukrepih za obravnavo vprašanj, povezanih s **slabimi posojili** (spomladi 2018 – sozakonodajalca jih sprejmeta najpozneje v začetku leta 2019).
- ✓ Okvir, ki bo omogočal razvoj **vrednostnih papirjev, kritih z državnimi obveznicami** (v začetku leta 2018).

Spomladi 2019

- ✓ Vsi predvideni ukrepi za **zmanjševanje in delitev tveganj** bi morali biti sprejeti in začeti bi se morala **faza izvajanja**.

Vir: Evropska komisija